

Ἡ πτώσις τῶν ὑπουργείων μᾶλλον ἢ ἡ ὑποβολή αὐτῶν ὑπὸ κατηγορίαν εἶναι τὸ ἀληθές κύρος τῆς ὑπουργικῆς εὐθύνης καὶ τὸ πρῶτιστον ἐλαττήριον τῆς κοινοβουλευτικῆς κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὅμως δυνατόν νὰ ᾖναι ἀναγκαῖον καὶ σωτήριον τὸ ὑποβάλλειν ὑπουργοὺς ὑπὸ κατηγορίαν, καὶ τότε δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν ἀπταιστώως ὡς ἀνώτατον δικαστήριον, εἴτε τὸ ἀνώτατον Σινέδριον, ὡς ἐθεμελιώθη ἐν ἔτει 1848, εἴτε τὴν Γερουσίαν, ὡς προτείνομεν νὰ ιδρύσωμεν αὐτὴν ἐνταῦθα, διότι αὕτη ἀπαρτίζεται σχεδὸν ὑπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ὅφ' ὧν καὶ τὸ ἀνώτατον δημοκρατικὸν Συνέδριον.

Ἐφελίμιον ἐθιμον καὶ ἀναγκαῖον νὰ διατηρηθῇ εἶναι ἡ πρόσκαιρος πρόσληψις ἐφόρων ἐιδικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἐκλεγομένων ὑπ' αὐτοῦ τούτου, ὅπως βοηθῶσιν αὐτὸ εἰς τὴν συζήτησιν ὠρισμένων νόμων, εἴτε ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν ἐπιτροπῶν, εἴτε ἐνώπιον αὐτῶν τῶν Βουλῶν, ἀρκεῖ μόνον ἡ διάκρισις αὕτη νὰ ᾖ ἀρκούντως σαφὴς καὶ νὰ μὲνῃ προφανὴς μεταξὺ τῶν διεκμηνέων αὐτῶν καὶ ὀλιγοχρονίων βοηθῶν τῶν οἰκείων ὑπουργείων καὶ τῶν ὑπευθύνων ἀρχηγῶν αὐτῶν τούτων τῶν ὑπουργείων.

Ἦθελεν εἶσθαι σωτήριον νὰ συνειθίσωσιν οἱ γάλλοι ὑπουργοὶ νὰ θεωρῶσι τὸ ὑπουργικὸν μέγαρον ὡς τόπον ἐργασίας καὶ ἔχι ὡς ἰδίαν αὐτῶν κατοικίαν. Ἐὰν οἱ ἡμέτεροι ὑπουργοὶ συνειθίζον, ὡς οἱ ἄγγλοι ὑπουργοὶ, νὰ μὴ μεταβάλλωσι τίποτε χάριν ἑαυτῶν, ἐὰν συνειθίζον νὰ τηρῶσι τὴν ἰδίαν κατοικίαν καὶ νὰ πορεύωνται εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὡς οἱ ὑπάλληλοι αὐτῶν, τότε ὀλιγώτερον θὰ ἀφωσιῶντο τῇ ἐξουσίᾳ· θὰ συνειθίζον νὰ ἐξέρχωνται ἀπ' αὐτῆς ἄνευ λύπης καὶ νὰ ἐπανέρχωνται ἄνευ πολλῆς μερίμνης· θὰ ἐθεώρουν τέλος τὰς ὑπουργικὰς μεταβολὰς ὡς συνήθη συμβάντα, ἐν τῷ σταδίῳ πολιτικοῦ ἀνδρός, καὶ οὐχὶ πλέον ὡς θριάμβους· εἴτε καταστροφὰς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτῶν βίῳ. Ἀλλ' ἡ τελευταία αὕτη ἀνάπλασις ἐγχεῖται εἰς τὰ ἥθη μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς νόμους.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὑπὸ ΔΙΚ).

ΝΑΘΑΝΑΗΛ ΚΑΝΩΠΙΟΣ.

Ἀξιότιμε κ. Δραγούμη!

Γινώσκων τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἔχετε νὰ συλλέγητε πᾶν τὸ ὅπωςδῆποτε ἀφορῶν εἰς τὸν βίον παντὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δουλείας διαπρέψαντος λογίου ἀνδρός ἐν τῷ ἔθνει ἡμῶν, σπεύδω νὰ σᾶς μεταδώσω ὀλίγας μὲν τινὰς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὅλως ἀχρήστους, πιστεύω, περὶ τοῦ ἐν Ὁξωνίᾳ σπουδάσαντος Ναθαναὴλ Κανωπίου τοῦ Κρητός, τοῦ μετὰ ταῦτα μητροπολίτου Σμύρνης, εἰδήσεις.

Ὅτε διέτριβον ἐν Ὁξωνίᾳ ἔσχον τὴν περίργειαν νὰ γνωρίσω τὰ κατὰ τὴν ἐν Ὁξωνίᾳ διαμονὴν Μητροφάνους τοῦ Κριτοπούλου. Πολλοὶ τῶν ἐκεῖ λογίων ἐγνώριζον τοῦτο μόνον περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐσπούδασεν εἰς τὸ Balliol College, μίαν τῶν 21 ἀκαδημιῶν, τῶν ἀποτελουσῶν τὸ Πανεπιστήμιον, διακρινομένων διὰ τοὺς σπουδαίους φιλολόγους, οἵτινες ἐξ αὐτῆς ἐξῆλθον, μὲ παρέπεμψαν δὲ εἰς τὸν καλοκάγαθον Κ. Coxе βιβλιοθηκᾶριον τῆς Βοδλεϊανῆς βιβλιοθήκης διὰ τὰ περαιτέρω· παρ' αὐτοῦ δὲ ἐπληροφορήθην ὅτι ὑπάρχει ἐντυπος τῶν ἀκαδημιῶν αὐτῶν ἱστορία, καὶ ἴσως εὖρω ἐκεῖ πληροφορίας τινάς. Καὶ τῶντι ἐξετάσας καὶ διελθὼν τὴν τῆς ἀκαδημίας ταύτης ἱστορίαν οὐ μόνον τὸν Μητροφάνη μνημονεύμενον εὖρον, ἀλλὰ καὶ τὸν Ναθαναήλ, τὸν ὁποῖον ἐκεῖθεν πρῶτον ἐγνώρισα. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου ἐκτὸς τῆς ἱστορίας τῆς εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ὁξωνίαν ἐλεύσεώς του, ἥτις εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὴ, οὐδὲν ἄλλο περιεργείας ἄξιον περὶ τῆς ἐκεῖ διαμονῆς αὐτοῦ εὖρον, παρὰ τοῦτο μόνον ὅτι οἱ ἐλλογιμώτατοι Ἀγγλοὶ δὲν ἦσαν πολὺ εὐχαριστημένοι, νομίζοντες ὅτι δὲν προώδευσεν εἰς τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ὅσον ἔδει (ποῖαν τινὰ πρόοδον ἐννόουν δὲν ἐκφράζονται)· περὶ δὲ τοῦ Ναθαναὴλ ἔμαθον τὰ ἐξῆς· Οὗτος ἦτο πρωτοσύγκελος τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, κατέφυγε δὲ μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1638 ἀπαγχόνισιν τοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δεκτὸς γενόμενος μετὰ πολλῆς εὐμενείας παρὰ τε τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Laud, καὶ παρ' αὐτῶν ἀπεστάλη εἰς Ὁξωνίαν. Ἐκεῖ δὲ εἰσῆχθη ἐπίσης ὡς καὶ ὁ Μητροφάνης εἰς τὴν ἀκαδημίαν τοῦ Balliol, ὅπου διέτριψεν ἱκανὸν καιρὸν. Ἦτο δὲ ὁ πρῶτος, ὅστις εἰσῆγαγεν ἐν Ὁξωνίᾳ τὴν χρῆσιν τοῦ καφέ, καὶ οἱ γέροντες τῆς ἀκαδημίας, λέγει ὁ συντάκτης τοῦ χρονικοῦ, ἀκόμη τὸν ἐνεθυμοῦντο (καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ χρονογράφος οὗτος ἔγραφε), πῶς κατὰ πᾶσαν πρωΐαν ἤγειρετο καὶ ἔψηνε μόνος τὸν καφέν αὐτοῦ. Ἠγάπα δὲ πολὺ νὰ ψάλλῃ ἐκκλησιαστικὰ ἑλληνικὰ ᾠσματα, ὧν τὸ μέλος ἐφαίνετο περίεργον εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς· ἐνετυπώθη δὲ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν (ἐπειδὴ ὡς φαίνεται τὸ ἔψαλλε συνεχῶς) τὸ «καὶ φθάσαντες τὸν ἄφθαστον ἐχάρησαν αὐτῷ βοῶντες ἀλληλούϊα», τὸ ὅποιον ὁ χρονογράφος ἔχει τονίσει μὲ εὐρωπαϊκὰ μουσικὰ σημεῖα. Τὸ δὲ πάντων περιεργότερον εἶναι ὅτι ἐπετράπη εἰς αὐτὸν νὰ ἱεραργῇ ἐν τῇ ἀγγλικῇ ἐκκλησίᾳ τῇ τοῦ Χριστοῦ καλουμένῃ (Christ Church), καὶ ἐδέχθη νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὡς ἐφημέριος, ἕως οὗ εἰσελθόντες οἱ φανατικοὶ τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας διώκται, οἱ ὁποῖοι τοῦ Κρόμβελλ, εἰς Ὁξωνίαν, ἐξεδίωξαν καὶ αὐτὸν ἐκεῖθεν. Ἀναχωρήσας δὲ τότε εἰς Ἀγγλίαν εἰς Ὀλλανδίαν κατῴρθωτε νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἐπὶ τινὰ καιρὸν, καὶ συνήθροισε καὶ ἱκανὰ βιβλία τῇ συνδρομῇ λογίων τινῶν φίλων του, οὓς καὶ παρεκάλεσε νὰ τὸν βοηθήσωσι διὰ νὰ ἀποστείλῃ ταῦτα εἰς Ἑλλάδα καθ' ὅσον ὁ ναῦλος ἦτο ὑπέρογκος τότε. Αὗται εἶναι αἱ τελευταῖαι περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις τὰς ὁποίας ἐμπεριέχουσιν αἱ ἐπιστολαὶ αἱ λατινιστὶ γεγραμμέναι διαφόρων

τότε λογίων φίλων του εἰς αὐτὸν ὁ χρονογράφος παρπέμπει. Τοῦτο δὲ ἐξ αὐτῶν τελευταίων περὶ αὐτοῦ ἔμαθον ὅτι κατήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐχρημάτισε μητροπολίτης Σμύρνης. Ταῦτα, καθ' ὅσον νῦν μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων περίπου ἐτῶν, ἐνθυμούμαι, ἤκουσα καὶ ἐπληροφορήθην περὶ τῆς ἐν Ὁξωνίᾳ τῶν ἀνωτέρω κληρικῶν διατριβῆς ¹⁾. Ν. Δ.

Ἐν Αθήναις κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1871.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΟΡΚΙΩΝ.

(Ἰδε φυλλ. 469.)

Πολιορκία τετάρτη Παρισίων μ. Χ. 1429.

Οἱ Παρίσιοι, οἵτινες ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἀγγλων ὑπέφερον μεγάλην τυραννίαν, δὲν ἐτόλμων νὰ κηρυχθῶσιν ὑπὲρ Καρόλου τοῦ Ζ', ὅστις εἶχε στεφθῇ ἐν Ῥημῶν (Rheims). Ὁ βασιλεὺς ἀπεπειράθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσιν ἀκολουθούμενος παρ' ὅλου τοῦ στρατοῦ. Πάντα τὰ περίχωρα ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ μεγίστου ἐνθουσιασμοῦ, κατέλαβε δὲ τὸν Ἅγιον Διονύσιον, τὴν La Champelle, Aubervilliers καὶ Montmartre. Οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ ἐλπίζοντες εἰς τὰς συνεννοήσεις αἱ εἶχον μετὰ τῆς πόλεως, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποπειραθῶσιν ἐφοδὸν τὴν Κυριακὴν, 8 Σεπτεμβρίου 1429 καὶ πλησιάσαντες εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ἔδειξαν ὅτι σκοπὸν εἶχον νὰ πείσωσι τοὺς Ἀγγλους ὅτι θὰ προσέβαλλον τὴν

¹⁾ Εἰς τὰ ἀνωτέρω προσθετέαι καὶ αἱ ἐξῆς σημειώσεις, χρηρηθεῖσαι εὐμενῶς ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἡμῶν φίλου Σοφοκλέους Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων.

1630. Ναθαναὴλ Κανόπιος σύγγελος Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἤματι τῆς 12' αἰῶνι, ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Κρήτην· ἀφ' οὗ διέτριψε τινὰς χρόνους εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπῆγεν ὕστερον ἐκεῖθεν εἰς τὸ Ἀμστερδαμ. Οὗτος ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῶν δωρῶν καὶ ὑποσχίσεων τῶν Ὁλλανδῶν ὑποσχίθη νὰ μεταφράσῃ τὰς Θεολογικὰς εἰσηγήσεις Ἰω. τοῦ Καλδίνου εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς διάλεκτον, καὶ οὕτως νὰ εἰσάγῃ τὸν Καλδινισμόν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἃν ὁμῶς ἐτελείωσεν τὴν ὑπόσχασίν του μοι εἶναι ἔδηλον. Ἰδε τὸν Ἀλλάτιον ἐν τῷ περὶ διηγετικῆς συμφωνίας τῆς Ἀνατολ. καὶ Δυτικ. Ἐκκλ. στήλῃ 1020. Ζαβίρας ἐν τῇ ἀνεκδότῳ Νεφ Ἑλλ. Λάδι, σωζομένη ἐν τῇ ἐνταύθα ἑθν. Βιβλιοθήκῃ.

«Et nunc tandem, dum huc scribo, Nathanaelem quodam Canopium Gratensem, Syncellum Cyrilli Lucaris, post aliquot annos in Anglia exactos, Amstelodamum venisse, a fide dignis hominibus accipere, potestatem a prioribus pecunias, offertentemque se ad introducendam in Orientem Calvinismum, eoquo fine ad reddendas Græcæ Institutiones Calvinii. Si ex aliis argumenta petenda sunt, Nathanaeli iuxta in Calvinismo propagando proficiet, homo nullus pretij, et aurum tantummodo sub speciosæ Syncelli titulo mandicans. Si Institutiones Calvinii Græce reddat; patet hoc incommode Ecclesiæ Græcæ faciet etc. A. Latij De Ecclesiæ Occident. et Orient. perp. consensione. L. III c. 8 p. 1020 — 31. Ἐγραψον ὁ Κανόπιος τὸν βίον Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως βλ. Hottingeri Analecta Historico-theologica. p. 564.»

πόλιν κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος· ἐνταυτῷ πολυάριθμον ἀπόσπασμα παρουσιάσθη ἔμπροσθεν χρακώματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἐχθρὸς εἶχε χράξει πρὸ τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ χοιροπωλείου, ἐφ' αὐτὸ ἐκτίσθη τὸ τμήμα τὸ ὀνομαζόμενον La Butte-Saint Roch, καὶ τὸ ἐκυρίευσαν ἀμέσως· ἐνῷ δὲ οἱ Ἀγγλοι, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου de Théroutanne, τοῦ L'Île-Adam, Créqui καὶ Bonneval, ἔδραμον πρὸς τὸ προσβληθὲν μέρος, φωναὶ πολυάριθμοι ἠκούσθησαν εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς πόλεως, σκοπὸν ἔχουσαι νὰ φοβίσωσι τὸν λαόν. — «Ἐχάθημεν! ἐχάθημεν! Οἱ βασιλικοὶ ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν μας. Ἐκαστος αἱ σωθῇ ὡς δύναται.» Τὸ τέχνασμα τοῦτο ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον οἱ Ἀγγλοι προσεδόκων· ὁ λαὸς καταβλήθεις, ἔδραμεν ἐντὸς τῶν οἰκιῶν, καὶ ἀπελευθέρωσε τοὺς Ἀγγλους ἀπὸ τῶν ὑπονοιῶν τὰς ὁποίας εἶχον συλλάβει. Οἱ δὲ βασιλικοὶ βλέποντες ὅτι ὁ λαὸς οὐδὲν κίνημα ἔκαμεν ὑπὲρ αὐτῶν, ἐθεώρησαν φρόνιμον νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ἡ Ἰωάννα δ' Ἄρκ, ἥτις ἐνώθη μὲ τὸν στρατὸν, αἰφνης ἐνθουσιᾶ αὐτὸν διὰ τῆς παρουσίας τῆς συνειθισμένη οὔσα ἕνεκα τῶν νικῶν τῆς νὰ μὴ ἐνδίδῃ ποτὲ, δὲν συγκατένευε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιορκίαν, καὶ ἐπέμενε εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ τὸ χρακώμα ὑπὲρ ἔγχευεν ὕδατος, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ βάθος δὲν ἐγνώριζεν. Ἐζήτην ἀδιακόπως νὰ τῇ φέρωσι δέρματα ὅτε ἐπληρώθη ὑπὸ βέλους εἰς τὸν μηρόν. Ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τοῦ πόνου τῆς πληγῆς καὶ τοῦ αἵματος τὸ ὁποῖον ἀφθόνως ἔρρεε νὰ ζητήσῃ ἄστυλον ὀπισθεν λόφου τινός, ἔμειναν ἐκεῖ μέχρι τῆς ἐσπέρας, ὅτε ὁ Δούξ τοῦ Αλεξρον κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς St-Denis. Ὁ Κάρολος πιστεύων ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ κυριευθῶσιν οἱ Παρίσιοι, ἐνόμισε καλλίτερον νὰ ὑποχωρήσῃ· ὁ στρατὸς τοῦ ἀνεχώρησε ταχέως καὶ ὑπῆγεν πρὸς Lagny-sur-Marne, τὸ ὁποῖον ἀμέσως ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτοῦ.

Πολιορκία Πέμπτη μ. Χ. 1465.

Ὁ Δούξ τοῦ Βερρόν, ἀδελφὸς τοῦ Λοδοβίκου τοῦ ΙΑ', γενόμενος δεκαεξαετῆς ἔδραπέτευσεν ἀπὸ τὴν αὐλὴν καὶ ἐνώθη μὲ τὸν Δούκα τῆς Βρετανίας ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐτοιμάσῃ ἐπανάστασιν, ἥτις θ' ἀπέβαινε ἐννοική εἰς αὐτόν. Οἱ ἐξ αἵματος πρίγκηπες καὶ οἱ εὐγενεῖς, οἵτινες ζητοῦντες περίστασιν νὰ πολεμήσωσι τὸν Βασιλέα, ἔκαμον ἀμέσως προκηρύξεις δι' ὧν προσεκάλουν πάντας τοὺς εὐγενεῖς καὶ πάντας τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας «νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα, καὶ νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν δυστυχῆ τυραννόμενον λαόν.» Ἡ εὐπρεπὴς αὕτη πρόφασις ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐπαναστάτας τὸ ὄνομα «Συμμάχια διὰ τὸ καλὸν τοῦ λαοῦ.» Οἱ πρίγκηπες ταχέως εὐρέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς σημαντικοῦ στρατοῦ, καὶ θέλοντες νὰ ἀρχίσωσι δι' ἐνδόξου πράξεως ἱκανῆς νὰ ἀνυψώσῃ τὴν στάσιν, ἀπὸ ἐκυρίευσαν μικρὰς τινὰς θέσεις, ἀπεφάσισαν νὰ κάμωσι γενικὴν ἐφοδὸν ἐναντίον τῆς πρωτεύουσας. Ἀλλ' οἱ Παρίσιοι ἦσαν ἄριστα ὀχυρωμένοι, ὥστε ἡ ἐπιτυχία τοιαύτης ἀποπείρας δὲν ἦτο πιθανή. Ὁ Κόμης τοῦ Charolais, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐ-